



Универзитет у Нишу
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
Бр. 01-900/1
07/04/2025. године

На основу члана 36. Правилника о мастер академским студијама права Служба за наставу и студентска питања даје следеће

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

1. Обавештава се јавност да су завршни мастер рад и Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада под називом „Унапређење пореске дисциплине у савременим условима”, кандидата Пријић Николе, број досјеа M019/22-О ,студента мастер академских студија права на Правном факултету у Нишу, примљени дана 07/04/2025. године и да се налазе у Библиотеци и на сајту Факултета.
2. Извештај и мастер рад доступни су, у року од 5 (пет) дана од дана истицања овог обавештења на огласну таблу Факултета, заинтересованим лицима у времену од 08,00 до 15,00 сати сваког радног дана.
3. Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада су саставни део овог обавештења.
4. Ово обавештење истаћи на сајт и доставити Библиотеци.

СЛУЖБА ЗА НАСТАВУ И
СТУДЕНТСКА ПИТАЊА

04.04.2025
01 900

КАТЕДРИ ЗА ПРАВНО-ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ
ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ

Одлуком Декана Правног факултета у Нишу број 01-887 од 04.04.2025. године образована је Комисија за писање извештаја за оцену и јавну одбрану завршног мастер рада под називом „Унапређење пореске дисциплине у савременим условима“, кандидата Николе Пријића, студента мастер академских студија права (број индекса M019/22-O), у саставу: 1) др Марина Димитријевић, редовни професор Правног факултета у Нишу, ментор, председник Комисије; 2) др Срђан Голубовић, редовни професор Правног факултета у Нишу, члан и 3) др Марко Димитријевић, ванредни професор Правног факултета у Нишу, члан. Након што је проучила завршни мастер рад кандидата Комисија, у складу са чланом 35. Правилника о мастер академским студијама права, подноси Катедри за правно-економске науке следећи

ИЗВЕШТАЈ

I

Приказ садржине мастер рада

Мастер рад под називом „Унапређење пореске дисциплине у савременим условима“ написан је на 70 стр. компјутерски обрађеног текста стандардног формата. У обради наведене теме, кандидат је користио адекватну истраживачку грађу која обухвата 46 библиографских јединица (учбенике, монографије, научне радове, студије) и 6 извора (правне прописе и остале изворе), који су повезани са уређењем предметне проблематике.

Мастер рад се састоји од увода, три дела (I Општа разматрања о феномену пореске дисциплине; II Комплексност процеса унапређења пореске дисциплине; III Активности и мере унапређења пореске дисциплине у савременим условима) и закључних разматрања. На крају рада дати су попис коришћене литературе, попис остале истраживачке грађе, сажетак рада и кључне речи (на српском и енглеском језику) и биографија студента.

Предмет истраживања, који се односи на унапређење пореске дисциплине у савременим условима, кандидат је јасно одредио у уводу мастер рада. Сагласно томе, у мастер раду се детаљно разматрају и анализирају феномен пореске дисциплине, сложена природа процеса унапређења овог феномена, као и конкретне активности и мере, предузете у том правцу.

Пореска дисциплина представља одраз редовног и добровољног испуњавања пореских обавеза, тј. понашања пореских обвезника у складу са пореском регулативом. Испуњавање пореских обавеза (*tax compliance*), испољено у благовременом подношењу пореских пријава, вођењу пословних евиденција и плаћању пореза, фундаментална је претпоставка несметаног финансирања и функционисања државе, као и очувања завидног квалитета живота грађана. Висок ниво пореске дисциплине доприноси финансијској стабилности и предвидивости, као кључним факторима одрживог економског развоја. Такође, пореска дисциплина смањује ризик од корупције и нелегалних пореских активности, јача поверење у државне институције и промовише друштвену одговорност, што посредно доприноси просперитету друштва.

Пореска недисциплина, тј. неповиновање обвезника захтевима пореске регулативе је неповољна појава услед које долази до поремећаја у имплементацији пореског система. Способност државе да финансира јавна добра (јавне услуге) бива

угрожена, а недостатак потребних пореских прихода доводи до честих буџетских дефицита и потребе државе да се задужује. Тиме се неспорно погоршава укупна економска и друштвена стабилност у једној земљи и често повећава њен јавни дуг. Настојање сваке пореске власти да обезбеди што виши ниво пореске дисциплине пореских обвезника стога не изненађује. Достигнути ниво пореске дисциплине детерминише углед и пореске власти и обвезника пореза како у земљи, тако и на међународном плану.

У циљу адекватног унапређења пореске дисциплине примењују се разноврсне активности и мере. Оне могу бити превентивног и репресивног карактера. Коришћењем едукације и информисања пореских обвезника, као и пружањем савета обвезницима у вези са порезима, новинама у правцу осавремењивања порескоправних односа, развијањем пореске свести обвезника, законским уређењем, поштовањем и заштитом права пореских обвезника и сл., подстиче се добровољно испуњавање пореских обавеза. Паралелно, посредством спровођења пореске контроле и санкционисањем пореске недисциплине, врши се одвраћање пореских обвезника од избегавања плаћања пореза (пореске евазије) и осигурава се доследније испуњавање фискалног циља опорезивања. Другим речима, комбинацијом превентивног и репресивног приступа у управљању пореском дисциплином обвезника пореза омогућава се успешна реализација пореских потраживања државе. Уколико се у друштву манифестује висок ниво пореске дисциплине, то може бити показатељ да је порески систем правичан, транспарентан и ефикасан. Када порески обвезници виде да велика већина обвезника пореза плаћа порезе у складу са законом и да се прикупљена средства троше у јавном интересу, поверење обвезника у државну власт јача и упоредо се подстиче друштвена кохезија.

У пореској дисциплини, потребно је нагласити, препознаје се врло важно питање јавних финансија, поштовања пореске легислативе и етичких схватања пореских обвезника. Распрострањеном пореском дисциплином ствара се амбијент у коме су стварни ефекти предузетих пореско-политичких мера знатно сагласни са пројектованим циљевима и намерама пореске власти. Управо се значај теме унапређења пореске дисциплине у савременим условима огледа у томе што се преко достизања и одржавања високог нивоа пореске дисциплине обвезника испољавају фундаментални предуслови несметаног функционисања јавног сектора и постојања квалитетних порескоправних односа. Како је опорезивање одувек представљало нарочито осетљиву „тачку“ у разграничењу интереса државе и обвезника пореза пожељно је осигурати примену законом установљене пореске структуре без изазивања већих тензија у друштву.

Разлоге опредељивања за истраживање предметне теме кандидат проналази у потреби бољег идентификовања и сагледавања детерминанти које утичу на повиновање обвезника порезима, као и потреби одређивања активности и мера којима се, на најпогоднији начин, може утицати на остваривање високог нивоа пореске дисциплине у савременим условима. Уз то, битно је размотрити и процес управљања ризицима у домену испуњавања пореских обавеза и анализирати његове ефекте. Недостатак заинтересованости релевантних субјеката за проблематику пореске дисциплине може резултирати неспремношћу пореских обвезника да испуњавају пореске обавезе, као и потешкоћама у разумевању значаја њихове улоге и положаја у пореском систему. Циљ истраживања јесте да укаже на комплексност (и вишедимензионалност) приступа проблематици унапређења пореске дисциплине у савременим условима, као и на потребу креирања ефикасне стратегије за побољшање испуњавања пореских обавеза.

Својим истраживањем, кандидат настоји да провери следеће хипотезе: 1) пореска дисциплина је кључни услов несметаног функционисања пореског система сваке савремене државе; 2) бројне детерминанте (чиниоци) обликују понашање и ставове пореских обвезника у погледу поштовања пореских прописа; 3) пореска контрола представља важну функцију пореске администрације која, заједно са управљањем ризицима у испуњавању пореских обавеза, унапређује пореску дисциплину обвезника; 4) квалитетно дизајнирана стратегија утицаја на пореске

обвезнике може значајно унапредити пореску дисциплину; 5) успешно примењене превентивне и репресивне активности и мере унапређења пореске дисциплине, као и њихове перманентне иновације, могу остварити позитиван утицај на унапређење пореске дисциплине.

У уводу се наводе и коришћени методи током израде мастер рада: нормативни метод, историјски метод, аналитичко-синтетички метод, дедуктивно-индуктивни метод и упоредно-правни метод.

Општа разматрања о феномену пореске дисциплине изнета су, од стране кандидата, у првом делу рада. У овом делу обрађена су питања појмовног одређења феномена пореске дисциплине, пореске дисциплине кроз историју, модалитета пореске дисциплине, као и детерминанти пореске дисциплине и то посматрано из перспективе различитих теорија. Такође је разматран и однос феномена пореске дисциплине према феномену пореске недисциплине.

У другом делу рада, кандидат се бави анализом процеса унапређења пореске дисциплине, тј. комплексношћу овог процеса. Посебно су обрађена питања нивоа поштовања пореских закона као основе унапређења пореске дисциплине, пореских ризика и њихове улоге у контексту унапређења пореске дисциплине, пореске контроле и значаја који она има за унапређење пореске дисциплине.

Трећи део рада доноси излагања о активностима и мерама, погодним за унапређење пореске дисциплине у савременим условима. Сходно томе, размотрена је тема одабира одговарајуће стратегије утицаја на пореске обвезнике и њихову пореску дисциплину, а обрађене су и конкретне превентивне и репресивне активности и мере унапређења пореске дисциплине.

У закључним разматрањима кандидат јасно и концизно представља резултате свог истраживања потврђујући тиме у потпуности хипотезе, постављене у уводу мастер рада. Сходно томе, кандидат наглашава да је фундаментални циљ савремене пореске власти да у пореском поступку обезбеди адекватан третман пореских обвезника који ће, заузврат, испољеном пореском дисциплином омогућити благостање у држави, заједништво и друштвену солидарност. У том је смислу, будући да су порески систем и његова несметана имплементација попут „крвотока“ сложеног државног организма, потребно омогућити пореским обвезницима да на угодан начин испуњавају своје пореске обавезе. Развој технологије и дигитализација пореске сфере позитивно утичу на побољшање пореске дисциплине, јер олакшавају процесе утврђивања, контроле и наплате пореза и уједно смањују прилике за појаву грешака и злоупотреба. Одржавање пореске дисциплине је од кључног значаја за економску стабилност и правичност у друштву па је зато неопходна интервенција бројних државних институција како би се решио проблем појављивања различитих облика пореске недисциплине. Препознавање недостатака у постојећем систему опорезивања помаже при утврђивању разлога који узрокују пореску недисциплину. Кандидат у закључним разматрањима указује да је, тек након прецизног идентификовања ограничења и препрека испољавању пореске дисциплине, могуће приступити њеном унапређењу и отклањању нежељених пратећих појава. Интегрисани приступ у примени превентивних и репресивних активности и мера унапређења пореске дисциплине, као и константне иновације у овој области, могу битно утицати на побољшање пореске дисциплине и осигурање стабилности јавних финансија.

II

Оцена мастер рада и подобности за јавну одбрану

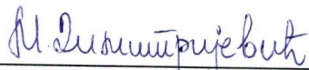
Кандидат је у мастер раду истражио врло актуелну и сложену тему из пореске области. У раду се, на коректан начин, анализира проблематика унапређења пореске дисциплине у савременим условима и аргументовано указује на њен велики значај у данашњем друштву. Захваљујући студиозном и детаљном сагледавању феномена

пореске дисциплине кандидат је успешно препознао потенцијалне изазове и ризике за њено потпуно и доследно манифестовање у актуелним пореским системима, наглашавајући истовремено потребу предузимања спектра превентивних и репресивних активности и мера како би се овим изазовима адекватно управљало, ризици свели на минимум и побољшало постојеће стање у домену пореске дисциплине. Разматрање низа питања у вези пореске контроле и њеног утицаја на пореску дисциплину, мастер раду дају посебну вредност. Закључна разматрања завршног мастер рада су логично изведена из резултата истраживања, које је обављено уз коришћење одговарајућег обима литературе и остале истраживачке грађе и у потпуности покрива тему рада. Стил писања мастер рада је прилагођен академским стандардима и одговара стилу који се користи у научним радовима. Прикупљањем адекватне научно-истраживачке грађе и детаљном разрадом теме завршног мастер рада кандидат је продубио своја знања из научних дисциплина Правни положај пореских обвезника и Пореско право.

С обзиром на наведено, Комисија сматра да је израдом мастер рада кандидат стекао потребна знања и компетенције за самосталан истраживачки и практичан рад у правно-економској научној области. Комисија оцењује да је мастер рад под називом „Унапређење пореске дисциплине у савременим условима“, кандидата Николе Пријића, студента мастер академских студија права (бр. индекса М019/22-О), резултат самосталног научног рада и да је подобан за јавну одбрану, те предлаже Катедри за правно-економске науке Правног факултета Универзитета у Нишу да усвоји Извештај о оцени мастер рада и његовој подобности за јавну одбрану.

У Нишу, 07. април 2025. године

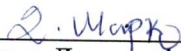
КОМИСИЈА



др Марина Димитријевић, редовни професор
Правног факултета у Нишу, ментор, председник



др Срђан Голубовић, редовни професор
Правног факултета у Нишу, члан



др Марко Димитријевић, ванредни професор
Правног факултета у Нишу, члан